

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

Голові Державної судової
адміністрації України
Олексію САЛЬНІКОВУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного

превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Ленінського районного суду міста Полтави (далі – Суд).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Згідно з положеннями частини 3 статті 50 Кримінального кодексу України покарання не має на меті завдати фізичних страждань або принизити людську гідність.

За результатами попереднього відвідування Суду, яке здійснювалося 10 липня 2020 року, були надані пропозиції для опрацювання та невідкладного виконання щодо попередження катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання. Проте з часу останнього відвідування жодної рекомендації не було виконано.

Під час здійснення 10 квітня 2023 року відвідування Суду як місця несвободи для виконання функцій національного превентивного механізму групою НПМ встановлено, що у порушення вимог пунктів 6.5.1, 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН), та пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) у будівлях Суду відсутні камери для тримання підсудних (засуджених) та приміщення конвою.

При відвідуванні будівлі Суду на вулиці Панянка, 38, у залах судових засідань для розгляду кримінальних справ № 3, 5, 6 та 7 за допомогою далекоміру зафіксовано площу підзон 1,3 м² для підсудних (засуджених), які розміщуються за спеціальним захисним склом.

Зі слів працівників Суду, у підзонах може знаходитись 2 особи, що становить фактичну площу на одну особу 0,65 м².

Довідково: замірювання площі у підзонах для підсудних (засуджених) здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «UNI-T LM 50».

Така ситуація призводить до того, що підсудні (засуджені) вимушені знаходитись в занадто тісних умовах весь час у кабіні із спеціального захисного скла у залах судового засідання або в спеціальних автомобілях до початку судового засідання та під час судового засідання, який може тривати по декілька годин.

У двох приміщеннях Суду відсутні спеціальні санвузли для підсудних (засуджених), що є порушенням пункту 6.5.2 ДБН. З цієї причини останні під наглядом працівників конвою вимушені користуватися загальним санвузлом, який розміщений в коридорі та передбачений для працівників суду і відвідувачів, що також негативно впливає на забезпечення безпеки у Суді.

У порушення вимог пункту 6.5 ДБН у приміщенні Суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими). Таке спілкування відбувається у залі судового засідання, чим не забезпечується його конфіденційність.

Через відсутність приміщення для ознайомлення з матеріалами справи, громадяни ознайомлюються з ними у приміщенні канцелярії, до якого не мають доступ підсудні (засуджені), які тримаються під вартою, що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), санітарні вузли в будинках Суду не пристосовані для користування особами з інвалідністю у зв'язку з відсутністю у них поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарних кімнат.

Окрім цього, вхід до приміщення Суду по вулиці Панянки, 38 обладнано пандусом, який не відповідає технічним вимогам, а саме відсутні поручні, тому дана споруда не пристосована для людей з інвалідністю та маломобільних груп населення, оскільки не дозволяє безперешкодно потрапити до приміщення.

У будівлі Суду по вулиці Анатолія Кукоби, 37 відсутня можливість маломобільним групам населення потрапити у приміщення залів судових засідань, що знаходяться на другому поверсі.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю працівників Хустського районного суду, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно статті 151 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пункту 2 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя № 141/0/15-19 від 17.01.2019, Державна судова адміністрація України здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема щодо:

1.1. Обладнання будівель Суду (вулиця Анатолія Кукоби, 37, центральна будівля та вулиця Панянки, 38, допоміжна будівля) камерами для підсудних (засуджених) відповідно до вимог пункту 6.5.2 ДБН та пунктів 9, 10, 12 Інструкції для забезпечення роздільного розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою;

1.2. Обладнання будівель Суду кімнатами для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН;

1.3. Обладнання будівель Суду спеціальними санвузлами для підсудних (засуджених) відповідно до норм пункту 6.5.2 ДБН;

1.4. Створення умов для відвідування Ленінського районного суду міста Полтави для маломобільних груп населення відповідно до вимог пункту 6.1.5 ДБН Інклюзивність;

1.5. Забезпечення ізольованого маршруту конвоювання підсудних (засуджених) від конвойного приміщення до зали судових засідань відповідно до пункту 13 Інструкції.

2. Вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законодавством відповідальності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: звіт за результатами відвідування Ленінського районного суду міста Полтави на 7 арк.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Потапович П. (050)-967-95-51